Vrei să cunoşti un om? Învesteşte-l cu o mare putere. *(Pitagora)*

Dreptul

ISSN 1857-3185

VINERI

4 iunie 2010

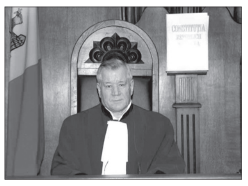
Anul IX

nr. 20 (327)

8 pagini – 2,50 lei

Săptămînal juridic

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

Cine doreşte să rezolve problema, caută soluţii, sau de ce cetăţenii nu au acces la Curtea Constituţională pag. 3

Centrele pentru educaţie timpurie: o soluţie pentru satele fără grădiniţe pag. 4

Cerinţe mai dure pentru agenţiile Work and Travel pag. 5

Lichidarea sărăciei şi integrarea europeană sînt principalele obiective ale AIE

Lichidarea sărăciei şi integrarea europeană sînt principalele obiective ale Alianţei pentru Integrare Europeană în perioada următoare de timp, a declarat Preşedintele interimar al Republicii Moldova Mihai Ghimpu, Preşedinte al Parlamentului, în cadrul întîlnirilor cu locuitorii raioanelor Făleşti şi Glodeni, relatează serviciul de presă al Preşedinţiei.

Pentru atingerea acestor şi altor obiective, a menţionat Mihai Ghimpu, este necesară o modernizare substanţială a tuturor domeniilor social-economice şi politice ale ţării, deoarece starea lor actuală nu permite implementarea reformelor elaborate de AIE. „În primul rînd, trebuie relansată economia naţională, fiindcă numai în condiţiile unei economii funcţionale vom reuşi să depăşim atît criza în care ne aflăm, cît şi să majorăm salariile şi pensiile, să creăm noi locuri de muncă, să realizăm programele sociale pentru cetăţeni etc.", a specificat şeful statului.

Mihai Ghimpu a accentuat că o atenţie deosebită în procesul de reformare va fi acordată sectorului agrar, unde sînt necesare cele mai multe investiţii. „Scopul final al acestei modernizări trebuie să fie crearea industriei de prelucrare a materiei prime în localităţile rurale, ca producătorul, prin prelucrarea producţiei crescute, să beneficieze de toate avantajele muncii sale, dar nu intermediarii, care obţin profit în urma comercializării la preţuri mari a producţiei luate de la ţărani la un preţ foarte mic", a spus preşedintele ţării.

Moldova primeşte 66 mln de euro de la UE să lupte împotriva sărăciei

Moldova primeşte 66 mln de euro de la UE să lupte împotriva sărăciei

Banii acordaţi Chişinăului de Comisia Europeană ar trebui să fie folosiţi mai ales pentru reducerea sărăciei în zonele de la ţară.

Banii de la UE trebuie folosiţi pentru combaterea sărăciei şi creşterea independenţei energetice.

Comisia Europeană a adoptat Programul de Acţiune 2010 pentru Republica Moldova în valoare de 66 de milioane de euro, banii urmînd să fie utilizaţi în special pentru reducerea sărăciei în zonele rurale.

Totodată, programul de asistenţă va sprijini dezvoltarea în domeniile energiei şi biomasei, pentru a contribui la o producţie energetică mai sigură şi pentru a reduce dependenţa Chişinăului faţă de resursele energetice de import.

Comisarul UE pentru Extindere şi Politică de Vecinătate, Stefan Füle, a declarat că Republica Moldova face faţă unor provocări importante în situaţia de criză economică, însă sînt necesare acţiuni decisive şi hotărîte pentru promovarea reformelor.

Desfiinţarea posturilor reprezentanţilor speciali UE în Moldova şi Caucaz

Propunerea Catherine Ashton este interpretată drept o scădere a interesului UE pentru zonă şi un afront adus noilor membri UE care susţin Parteneriatul Estic.

Înaltul reprezentant al Uniunii Europene pentru politica externă, Catherine Ashton,a propus renunţarea la posturile pe care le ocupau în Moldova şi Caucazul de Sud reprezentanţii speciali ai Uniunii Europene. Dacă această decizie va fi aprobată de ţările membre ale Uniunii, ar putea să însemne scăderea dramatică a importanţei pe care Uniunea o acorda politicii ei de vecinătate şi Parteneriatului Estic.

Diplomaţi din cadrul Uniunii Europene spun că această propunere i-a luat prin surprindere pe mulţi dintre membrii UE, precum şi pe cei doi emisari ai Bruxelles-ului – Kalman Miszei şi Peter Semneby. Propunerea a fost avansată recent la o reuniune cu ambasadorii ţărilor Uniunii, de către principalul consilier al Catherinei Ashton, diplomatul britanic Robert Cooper. Cooper le-a dat ambasadorilor mai multe detalii despre propunerea doamnei Ashton decît erau cuprinse într-o scrisoare pe care aceasta o trimisese la 21 mai şi în care era prezentată reorganizarea actualei structuri pe care Catherine Ashton o coordonează.

Pînă acum, emisarii Uniunii desfaşuraţi în regiuni aveau posibilitatea să exprime punctele de vedere ale UE, erau în subordinea Înaltului reprezentant pentru politica externă, dar erau nominalizaţi de către ţările membre prin consens şi se consultau frecvent cu ambasadorii ţărilor Uniunii de la Bruxelles.

Pînă acum Uniunea Europeană avea 11 astfel de emisari speciali. În afară de Moldova şi de Caucazul de Sud, ei erau în Sudan, Kosovo, Macedonia, Bosnia, Asia Centrală, Afganistan şi în regiunea Marilor Lacuri din Africa. Existau reprezentanţi speciali pentru colaborarea cu Uniunea Africană şi în procesul de pace din Orientul Mijlociu. Propunerea Catherinei Ashton a fost să se renunţe la unii dintre aceşti emisari, alţii să îşi extindă responsabilităţile iar alţii să fie absorbiţi de reprezentanţele locale ale Comisiei Europene şi alte poziţii să fie pur şi simplu eliminate, mai ales în zone care nu sînt considerate de importanţă majoră pentru interesele Uniunii.

În baza noii propuneri, Moldova şi Caucazul de Sud îşi vor pierde emisarii speciali, aşa cum se va întimpla şi cu cei care reprezintă Uniunea în procesul de pace din Orientul Mijlociu. În Moldova, responsabilităţile lui Kalman Miszei vor fi preluate de reprezentantul Comisiei Europene la Chişinău.

Decizia doamnei Ashton, în special pentru Moldova şi pentru Caucaz, este greu de înţeles, avînd în vedere că în cele două regiuni există unele din cele mai îndelungate conflicte îngheţate care sînt greu de soluţionat dar şi cu potenţial primejdios. Cei care critică decizia Înaltului reprezentant pentru politica externă spun că vor fi menţinute poziţiile emisarilor speciali din Sudan, regiunea Marilor Lacuri din Africa şi din Asia Centrală. Experţi europeni cred că propunerea Catherinei Ashton ar arăta astfel diminuarea interesului Uniunii Europene pentru Moldova şi Caucazul de Sud într-un moment al încălzirii bruste a relaţiilor Bruxelles-ului cu Moscova.

Mai mult, propunerea poate fi interpretată ca o diminuare a rolului decizional în cadrul Uniunii al noilor membri – care toţi sînt susţinători ai politicii de vecinătate şi ai Parteneriatului Estic – şi creşterea influenţei ţărilor din aşa-numita „veche Europă" – Franţa, Germania şi Marea Britanie. În politica externă a tuturor acestor 3 ţări, zonele de interes sînt Afganistanul, Asia Centrală şi Africa, locuri în care vor continua să acţioneze reprezentanţii speciali ai Uniunii.

Nici Kalman Miszei şi nici Peter Semneby n-au ştiut, pînă pe 28 mai, de această propunere. Oricum, mandatele celor doi urmează să expire pe 31 august şi, dacă propunerea Catherinei Ashton va fi acceptată, ei nu vor mai fi înlocuiţi de alţi diplomaţi.

În ceea ce priveşte Moldova, relaţia sa cu Uniunea Europeană va fi lăsată cel mai probabil în seama României, cel mai apropiat vecin european al ei.

Flash

Consiliul Superior al Procurorilor dotat cu echipament tehnic pe bani europeni

Echipament tehnic în valoare de circa zece mii de euro a fost donat de structuri europene pentru dotarea Consiliului Superior al Procurorilor (CSP).

Respectiva donație, constituită din trei computere, un notebook, două imprimante, un copiator, o cameră video şi alt echipament, a fost făcută în cadrul Programului Comun al Comisiei Europene şi Consiliului Europei.

CSP este un organ reprezentativ şi de autoadministrare al procurorilor – garantul autonomiei, obiectivității şi imparțialității procurorilor, a cărui preocupare de bază constă în buna gestionare a resurselor umane.

Polițiştii vor purta la piept ecusoane

Polițiştii şi scutierii vor purta ecusoane. Ministerul Afacerilor Interne a luat această decizie pentru a putea identifica mai uşor colaboratorii care fac abateri de la lege sau au un comportament neadecvat.

Ministerul nu ştie exact cum vor arăta ecusoanele, dar spune că cel mai probabil vor fi din metal şi vor avea inscripționate numele şi prenumele purtătorului. În cel mult o lună, insignele ar putea străluci deja în pieptul polițiştilor.

Gardul de protecție va fi instalat la toate manifestațiile din centrul capitalei

Autoritățile mun. Chişinău susțin că gardul înalt de protecție va fi instalat la toate manifestațiile publice care se vor desfăşura în centrul capitalei, pentru a evita orice incidente.

În cadrul şedinței operative la primărie, Silviu Muşuc, şeful poliției municipale, a precizat că gardul de protecție uşurează munca polițiştilor şi le permite să mențină controlul asupra participanților.

În afară de aceasta, gardul nu va permite manifestanților să ocupe întreaga piață şi să împiedice circulația transportului.

Şoferii de microbuze din Chişinău se întrec la încălcarea regulamentului rutier

În numai jumătate de oră, cît echipa Publika TV a urmărit comportamentul conducătorilor transportului public, au fost înregistrate zeci de încălcări. La intersecția străzilor Mircea cel Bătrân şi Petru Zadnipru, fiecare al doilea şofer a staționat la trecerea de pietoni, deşi regulamentul interzice acest lucru.

„Nu am avut unde să ne oprim, vedeți că totul e ocupat. Feriți-vă că trebuie să mergem. Vin ceilalți”. Aşa s-au justificat majoritatea şoferilor. Aceasta nu este însă singura încălcare, susțin pasagerii. Mulți dintre ei nu se simt în siguranță călătorind cu microbuzul.

Zilnic, pe străzile capitalei circulă în jur de 1500 de microbuze.

România închide Biroul de Promovare şi Informare Turistică din Moldova

România închide, peste două săptămîni, Biroul de Promovare şi Informare Turistică din Republica Moldova.

Şefa biroului, Mariana Iuga, a declarat că activitatea acestuia va fi sistată din cauza situației de criză financiară prin care trece România. Totodată, Mariana Iuga a menționat că toate programele şi ofertele turistice anunțate pentru acest an rămîn valabile.

Biroul de Promovare şi Informare Turistică al României în Moldova a fost înființat în 1992, în conformitate cu prevederile unei convenții încheiate între guvernele României şi Republicii Moldova.

Potrivit datelor statistice, în primele trei luni din acest an, ponderea cea mai mare în numărul total de turişti şi călători străini sosiți în Moldova, de 18 la sută, le-a revenit cetățenilor din România. Totodată, cei mai mulți moldoveni, în proporție de 23 la sută, au preferat să călătorească în perioada de referință în România.

Disciplina „Deprinderi de viață” ar putea reveni din 2011 în şcoli

Reintroducerea disciplinei în şcoli face parte din planul național de acțiuni cu privire la protecția copiilor rămaşi fără îngrijirea părinților pentru anii 2010-2011.

Guvernul a stabilit nu mai puțin de 45 de măsuri pentru care se propune intervenția statului în acest domeniu. Executivul îşi propune să introducă în fiecare şcoală cîte un psiholog, să creeze un cadru adecvat de evidență a migranților din Moldova care sînt obligați să declare în grija cui lasă copilul sau să revitalizeze cercurile de activități extracurriculare în care să fie implicați copii.

Ministerul Justiției

Prim-ministrul şi ministrul Justiției au evaluat pregătirea angajaților din sistemul penitenciar în timpul unei instrucțiuni tactico-speciale

Ministrul Justiției, Alexandru Tănase, alături de prim-ministrul Vlad Filat, a participat vineri, 28 mai, la instrucțiunile tactico-speciale care s-au desfăşurat pe platoul Centrului Instructiv al Departamentului Instituțiilor Penitenciare (DIP) din comuna Goian.

În cadrul evenimentului au participat trupele Detaşamentului mixt al Departamentului Instituțiilor Penitenciare, cele ale Detaşamentului cu Destinație Specială (DDS) „Pantera” şi ale Direcției trupelor de pază, supraveghere şi escortare (DTPSE) care au fost antrenate în instrucțiunile tactico-speciale, care s-au desfăşurat pe platoul Centrului Instructiv al DIP din comuna Goian.

La începutul aplicațiilor, Alexandru Tănase s-a adresat cu un mesaj de susținere, menționînd că meseria pe care o practică colaboratorii DIP este una onorabilă, care implică deopotrivă riscuri. El a consemnat că în penitenciare lucrurile nu sînt niciodată simple, iar misiunea încredințată personalului penitenciar este tot mai complexă şi în condiții tot mai dificile.

După finalizarea aplicațiilor Vlad FILAT s-a arătat satisfăcut de nivelul de pregătire al angajaților din sistemul penitenciar de a face față, în caz de necesitate, situațiilor extreme. Prim-ministrul a subliniat că Guvernul va identifica resurse pentru a oferi asistența tehnică necesară şi pentru a asigura condiții de activitate decente pentru lucrătorii din sistemul penitenciar. Alexandru Tănase a mai adăugat la mesajul premierului că în pofida dificultăților, aptitudinile şi calitățile pe care le posedă colaboratorii instituțiilor penitenciare permit să asigure ordinea în penitenciare şi să evite declanşarea unor situații de criză.

La eveniment au fost prezenți conducerea Departamentului Instituțiilor Penitenciare, reprezentanți ai ministerelor de forță ale Republicii Moldova şi ai organismelor internaționale.

Instrucțiunile tactico-speciale ale Detaşamentului mixt al Departamentului Instituțiilor Penitenciare sînt organizate o dată pe an şi atestă pregătirea efectivului Detaşamentului mixt în acțiunile de lichidare a situațiilor excepționale sau de forță majoră în instituțiile penitenciare.

Procuratura Generală

A doua şedință a Consiliului coordonator al organelor de drept

La Procuratura Generală şi-a desfăşurat lucrările cea de-a doua şedință din acest an a Consiliului coordonator al organelor de drept cu atribuții în domeniul combaterii traficului de ființe umane de pe lîngă Procurorul General.

Desfăşurată sub preşedinția primului-adjunct al Procurorului General, dlui Andrei Pîntea, şedința şi-a focalizat discuțiile asupra următoarelor subiecte:

– depistarea şi investigarea cazurilor de implicare a persoanelor juridice în comiterea infracțiunilor din categoria traficului de persoane;

– acțiunile întreprinse de către organele de drept în vederea implementării Convenției Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane;

Referitor la primul subiect s-a menționat că pînă în anul 2009 organele de drept nu au înregistrat infracțiuni atribuite la categoria celor de trafic de persoane comise de persoanele juridice. Însă, urmare noilor principii de activitate, metodelor şi formelor de documentare a activității infracționale, s-a ajuns la anumite rezultate pozitive.

Astfel, pe parcursul anului 2009 pentru comiterea infracțiunilor atribuite la categoria de trafic de persoane a fost pornită urmărirea penală doar în privința unei singure persoane juridice („Intercultura” SRL), cazul fiind expediat în judecată şi terminat cu sentință de condamnare. Totodată, în primele 4 luni 2010 deja a fost pornită urmărirea penală în privința a 3 persoane juridice („Volaris-Grup”, „Dolna” şi „Cuvîntul Liber”), care au fost învinuite de comiterea infracțiunilor de organizare a migrației ilegale, cauzele penale fiind expediate în instanțele de judecată pentru examinarea în fond.

În pofida unor reuşite în domeniul prevenirii şi combaterii traficului de ființe umane, activitatea organelor de drept necesită a fi eficientizată, iar domeniul depistării şi înregistrării cazurilor de implicare a persoanelor juridice în comiterea infracțiunilor de trafic de persoane să fie menținută ca prioritară. În context s-a decis axarea viitoarelor eforturi pe: sporirea eficienței activității operative de investigații la depistarea şi investigarea cazurilor de categoria menționată; identificarea şi urmărirea bunurilor obținute de către persoanele juridice din activitate infracțională; interacțiunea operativă şi eficientă cu instituțiile şi autoritățile cu atribuții de control şi licențiere a activității persoanelor juridice.

În cadrul dezbaterilor s-a menționat că în vederea realizării prevederilor Convenției Consiliului Europei privind lupta împotriva traficului de ființe umane respective în Republica Moldova a fost elaborat un cadru legislativ şi instituțional adecvat care corespunde în mare parte rigorilor Convenției, urmînd a întreprinse măsuri eficiente în vederea aplicării în practică a acestuia.

Referendumul va avea loc în luna septembrie, iar alegerile parlamentare anticipate şi prezidențiale – în noiembrie

Referendumul va avea loc la începutul lunii septembrie, iar alegerile parlamentare anticipate – la începutul lunii noiembrie, declară preşedintele interimar Mihai Ghimpu, după discuția cu Secretarul General al Consiliului Europei. Lupu a precizat că Parlamentul va fi dizolvat la începutul lunii octombrie 2010.

Premierul Vlad Filat a declarat că e o zi importantă pentru țara noastră, deoarece în toamnă vom avea atît alegeri parlamentare, cît şi prezidențiale. „Nu mai avem dreptul să ratăm, ci să ne mişcăm solidar pentru atingerea obiectivelor noastre”, a mai adăugat Filat.

Preşedintele PDM, Marian Lupu, a declarat că este vorba de o poziție comună a AIE şi că decizia este una conformă cu standardele europene. Serafim Urechean, preşedinte AMN, a declarat că forțele proeuropene vor participa împreună la alegeri şi vor cîştiga.

Secretarul general al Consiliului Europei, Thorbjørn Jagland, a declarat că în democrație există suficiente instrumente pentru a rezolva problemele politice. „R. Moldova este o țară europeană. Nicio țară nu a devenit membru al UE fără a se conforma standardelor europene. Astfel, orice acțiune pentru depăşirea crizei politice şi constituționale este necesară să fie conformă cu aceste standarde. Consiliul Europei este gata să ofere tot sprijinul pentru decizia adoptată de către AIE. Consiliul Europei şi Comisia de la Veneția susține această poziție a AIE.”

Cine doreşte să rezolve problema, caută soluţii, sau de ce cetăţenii nu au acces la Curtea Constituţională

La 20.04.2010 deputatul Ion Pleşca a înaintat în Parlament proiectul de Lege nr.1126 pentru modificarea şi completarea Legii nr.317-XIII din 13.12.1994 cu privire la Curtea Constituţională şi a Codului jurisdicţiei constituţionale, adoptat prin Legea nr.502-XIII din 16.06.1995. De subliniat că pînă acum s-au mai operat modificări în aceste legi, unele cu subtext politic. De exemplu, s-a majorat limita de vîrstă pentru numire în funcţia de judecător al Curţii Constituţionale de la 65 la 70 de ani (ulterior a şi fost numit un judecător în vîrstă de 67 ani), s-a exclus norma privind posibilitatea de a pune întrebări judecătorului-raportor, care este în vigoare de 13 ani (probabil, pentru a favoriza judecătorul care nu cunoaşte limba oficială a procedurii jurisdicţionale), s-a inclus norma privind amînarea şedinţelor Curţii în caz de paritate de voturi la confirmarea rezultatelor alegerii Parlamentului sau a Preşedintelui Republicii Moldova (textul legii nu prevede termenul) ş.a.

Considerăm că revizuirea legilor care reglementează activitatea Curţii Constituţionale nu mai suportă amînare. Au trecut mai mult de 15 ani de la adoptarea acestor legi, multe prevederi sînt depăşite. Sînt necesare reglementări suplimentare: excluderea dreptului Preşedintelui Curţii Constituţionale de a respinge sesizările unipersonal (în perioada 01.01.2007 - 01.01.2010 au fost respinse aproximativ 1/3 din sesizările depuse); stipularea unor condiţii noi pentru numire în funcţia de judecător; reglementarea problemei privind paritatea de voturi la adoptarea actelor Curţii Constituţionale; raportarea cauzelor de către judecătorii-asistenţi, care de fapt le pregătesc; obligativitatea de a examina unele cauze în regim de urgenţă ş.a.

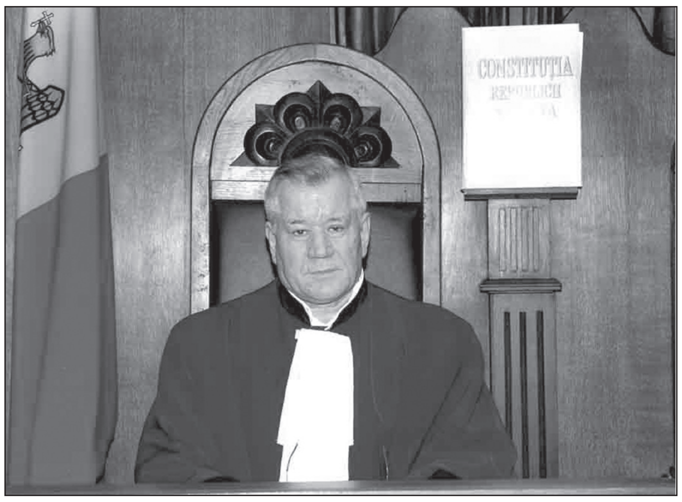
Modificările propuse, în opinia deputatului Ion Pleşca, vor contribui la consolidarea independenţei Curţii, extinderea drepturilor sesizanţilor, examinarea cauzelor în termene rezonabile, pronunţarea soluţiilor definitive pentru orice tip de sesizare, sporirea calităţii actului justiţiei constituţionale ş.a. Indiscutabil, modificările sînt destul de importante şi merită să fie discutate*, însă cea mai serioasă modificare, în opinia noastră, vizează dreptul cetăţenilor de a se adresa la Curtea Constituţională direct, fără intermediari.*

Vom menţiona că problema apărării drepturilor persoanelor fizice şi juridice la Curtea Constituţională, pînă la CtEDO, se discută mai mult de zece ani şi este enunţată în diferite acte normative: Hotărîrea Parlamentului nr.1447-XIII din 28.01.1998 „Privind aprobarea Programului de ajustare a legislaţiei Republicii Moldova la prevederile Convenţiei pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale", Hotărîrea Parlamentului nr.415-XV din 24.10.2003 „Privind aprobarea Planului naţional de acţiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2004-2008", Hotărîrea Guvernului nr.356 din 22.04.2005 „Pentru aprobarea planului de acţiuni Republica Moldova-Uniunea Europeană", Recomandarea (2004) 6 a Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei, prin care statele membre ale Consiliului Europei sînt îndemnate să introducă remedii interne care ar limita fluxul de plîngeri la CtEDO.

Autorul acestor rînduri, în baza unei sesizări a Preşedintelui Parlamentului (DD/c-6 nr. 169 din 05.06.2001), a format un grup de lucru şi a elaborat proiectele de legi cu privire la jurisdicţia constituţională, inclusiv de modificare a Constituţiei, şi la 03.10.2002 le-a prezentat subiecţilor cu drept de iniţiativă legislativă. Pe parcursul anilor, la nivel oficial, au mai activat cîteva grupuri de lucru, însă problema nu a fost soluţionată.

Problema a fost abordată tranşant în 2004. În urma mesajului Preşedintelui Republicii Moldova, un grup de 35 de deputaţi a elaborat un proiect de lege pentru modificarea Constituţiei şi a solicitat avizul Curţii Constituţionale. La 16.12.2004 Curtea Constituţională a avizat pozitiv acest proiect, considerîndu-l benefic pentru cetăţeni. Proiectul legii constituţionale prevedea următoarele: „Curtea Constituţională se pronunţă, în condiţiile legii, asupra cererii depuse de persoana care se pretinde vătămată de către o autoritate publică în drepturile sau libertăţile fundamentale, prevăzute de Constituţie sau de tratatele internaţionale, la care Republica Moldova este parte". După cum se ştie, acest proiect de lege constituţională nu a acumulat numărul necesar de voturi – 2/3. Oponenţii proiectului, printre care, în afară de unii deputaţi, se mai aflau Guvernul şi Curtea Supremă de Justiţie, au invocat motive identice: încălcarea principiului separaţiei puterilor; Curtea Constituţională nu este o componentă a puterii judecătoreşti; „recursul constituţional naţional" la Curtea Constituţională va însemna revenirea la sistemul exercitării justiţiei în patru trepte şi va legifera din nou recursul repetat; nu este clară valoarea juridică a hotărîrilor Curţii Constituţionale; apariţia unor obstacole în realizarea dreptului de a se adresa la CtEDO ş.a.

Aceste argumente sînt nejustificate, fiind infirmate

de jurisprudenţa ţărilor europene. În majoritatea statelor membre ale Consiliului Europei este admis accesul cetăţenilor la Curtea Constituţională, excepţie făcînd cîteva state (a se vedea revista „Justiţia constituţională", 2005, nr.3, p. 25).

În Republica Moldova, prin Legea nr.942-XIII din 18.07.1996, a fost introdus accesul indirect al cetăţenilor la Curtea Constituţională. Acest mecanism prevedea ridicarea excepţiei de neconstituţionalitate în cadrul instanţelor judecătoreşti prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie, pentru controlul constituţionalităţii actelor normative în baza cărora trebuiau să fie rezolvate litigiile judiciare. Curtea Supremă de Justiţie nu dispunea de dreptul să se pronunţe asupra excepţiilor ridicate de către instanţele judecătoreşti, ea trebuia doar să le formuleze şi să le depună la Curtea Constituţională. Însă prin Legea nr.225-XV din 30.05.2003 Curţii Supreme i s-a oferit dreptul de a respinge cererile instanţelor judecătoreşti privind ridicarea excepţiilor de neconstituţionalitate. Cercul s-a închis. Vom mai adăuga că şi acest mecanism ineficient nu prevedea dreptul de sesizare a Curţii Constituţionale după ce hotărîrile judecătoreşti deveneau definitive şi irevocabile.

Toate iniţiativele s-au împotmolit. Accesul cetăţenilor la Curtea Constituţională în general este susţinut, dar numai de ochii lumii. În acest timp lucrurile s-au agravat, Republica Moldova devenind recordman după numărul de sesizări depuse la Strasbourg, pierderile materiale însumînd zeci de milioane de euro. În calitate de preşedinte al Comisiei juridice, de numiri şi imunităţi, deputatul Ion Pleşca a solicitat opinia Curţii Constituţionale asupra proiectului depus în Parlament.

La 20 mai 2010 Parlamentului i-a fost expediată opinia solicitată, care, cică, aparţine Curţii Constituţionale, dar de fapt a fost elaborată fără ca judecătorii să discute proiectul şi fără să conţină tezele evidenţiate în cadrul jurisprudenţei Curţii Constituţionale.

În opinie se invocă trei motive, care, chipurile, nu permit accesul cetăţenilor la Curtea Constituţională.

Aceste motive sînt:

1. Iniţiativa privind accesul cetăţenilor la Curtea Constituţională nu poate fi acceptată fără revizuirea Constituţiei.

2. În legătură cu majorarea esenţială a volumului de lucru este necesar a spori personalul Curţii: judecători, judecători-asistenţi, referenţi, secretariat etc., a găsi un sediu mai spaţios, a reevalua asigurarea financiară şi dotarea tehnico-materială a Curţii etc.

3. Adoptarea iniţiativei va conduce la dezorientarea persoanelor care sînt în drept să se adreseze la CtEDO în termen de 6 luni după epuizarea căilor ordinare de atac.

În ultimii ani în Republica Moldova au avut loc cîteva seminare şi conferinţe internaţionale, în cadrul cărora a fost elucidată multiaspectual problema accesului cetăţenilor la justiţia constituţională. Proiectele elaborate de specialiştii autohtoni au fost avizate de experţi internaţionali în domeniu. Există un număr mare de publicaţii ştiinţifice, autorii cărora argumentează abilitarea cetăţenilor cu dreptul de a sesiza Curtea Constituţională. Au fost susţinute teze de doctor în drept în această problemă. Mai mult ca atît, pentru a înţelege procedurile şi mecanismele utilizate, judecătorii Curţii Constituţionale au efectuat cîteva vizite de documentare în Germania, Ungaria şi la Strasbourg, cheltuielile de deplasare fiind suportate de organismele internaţionale. Este preconizată în acest scop o nouă vizită la Curtea Constituţională a Germaniei la sfîrşitul anului curent.

S-ar părea că la orice întrebare ce ţine de accesul cetăţenilor la Curtea Constituţională există răspuns. Mai jos ne vom opri doar la o singură întrebare: pentru accesul direct al cetăţenilor la Curtea Constituţională este necesară modificarea Constituţiei sau nu? Răspunsul depinde de procedura care va fi implementată în sistemul de drept.

Jurisdicţia altor state evidenţiază trei forme de acces al cetăţenilor la Curtea Constituţională:

a) plîngerea constituţională individuală (poate fi numită şi recurs constituţional), după epuizarea căilor ordinare de atac, pentru controlul constituţionalităţii oricărui act al autorităţii publice, care a încălcat dreptul constituţional al persoanei;

b) sesizarea Curţii Constituţionale de către cetăţeni, prin intermediul oricărei instanţe judecătoreşti sau direct, asupra actelor aplicate în activitatea jurisdicţională, sau aşa-numita procedură a excepţiei de neconstituţionalitate;

c) sesizarea populară (*actio popularis*) pentru controlul abstract al unei acţiuni sau prevederi legale.

Dintre aceste forme, în Republica Moldova se aplică doar excepţia de neconstituţionalitate, dar într-o variantă foarte rigidă, fiind ridicată de orice instanţă de judecată prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie, care, conform Constituţiei, are dreptul exclusiv de a sesiza Curtea Constituţională. Introducerea celorlalte forme de acces al cetăţenilor la Curtea Constituţională într-adevăr necesită revizuirea Constituţiei.

În proiectul de lege se propune o a patra formă – contestarea actelor normative în baza cărora au fost deja soluţionate litigiile judiciare, după epuizarea căilor ordinare de atac.

Ea se distinge de actuala procedură a excepţiei de neconstituţionalitate prin:

– subiect – cu dreptul de sesizare sînt abilitate persoanele fizice şi juridice care au fost parte în procesul de judecată;

– momentul sesizării – după adoptarea hotărîrii definitive sau irevocabile de către instanţa de judecată;

– obiect – se contestă norma actului normativ aplicată într-o cauză deja examinată.

Referindu-ne la această iniţiativă, o considerăm benefică pentru Republica Moldova. Pentru introducerea acestei iniţiative nu este necesară revizuirea Constituţiei, este suficient să fie modificate art.25 din Legea cu privire la Curtea Constituţională şi art.38 din Codul jurisdicţiei constituţionale. Dar dacă se vor propune alte forme de acces al cetăţenilor la Curtea Constituţională, cunoscute în jurisprudenţa constituţională europeană, precum plîngerea constituţională, atunci modificarea Constituţiei este inevitabilă.

Orice persoană, ajungînd să deţină în stat o funcţie de rang înalt, doreşte să se afirme şi să se impună în viaţa publică, ceea ce este absolut firesc. Persoana doreşte să fie remarcată, bineînţeles în sens pozitiv, să fie necesară tuturor oamenilor, indiferent de predilecţiile politice ale acestora. Este o ambiţie absolut sănătoasă, dacă se urmăreşte atingerea unor scopuri nobile: asigurarea unui trai decent pentru toţi oamenii, studii performante pentru fiecare tînăr, locuri de muncă, menţinerea sănătăţii populaţiei ş.a. Din multitudinea de drepturi ale omului un rol esenţial îl ocupă demnitatea, care îi este dată omului de la naştere şi îi aparţine în mod necondiţionat. Omul umilit, supus lipsurilor şi batjocurii, întotdeauna se va simţi inferior. Demnitatea se reflectă prin egalitate şi libertate. Aceste drepturi au o origine naturală. Ele aparţin individului, indiferent de relaţiile sale cu puterea de stat şi, indiscutabil, cad sub protecţia statului.

Dacă nu există voinţă pentru a implementa accesul deplin al cetăţeanului la Curtea Constituţională, atunci de ce să nu i se ofere dreptul de a-şi apăra demnitatea prin contestarea actelor normative aplicate de instanţele judecătoreşti, după epuizarea căilor ordinare de atac? Acest lucru nu necesită sporirea personalului Curţii, alt sediu, cheltuieli financiare, tehnico-materiale suplimentare. Vom menţiona că pe parcursul a 15 ani Curtea Constituţională a pronunţat doar 14 hotărîri asupra excepţiilor de neconstituţionalitate ridicate de Curtea Supremă de Justiţie, actualmente unica instanţă în sistemul judiciar abilitată cu dreptul de sesizare.

Care este totuşi obiectivul principal? *De a căuta soluţii pentru apărarea demnităţii omului.* Orice ezitare în acest sens trădează indiferenţă, iar orice întîrziere trezeşte suspiciunea că puterea – legislativă, executivă, judecătorească – încearcă să se pună la adăpost cît mai mult timp posibil.

Victor PUŞCAŞ,
judecător al Curţii Constituţionale,
conferenţiar universitar,
doctor în drept

Centrele pentru educație timpurie: o soluție pentru satele fără grădinițe

Potrivit datelor oficiale, în Republica Moldova trăiesc peste 135 de mii de copii ai căror părinții muncesc peste hotare. Un studiu privind situația copiilor rămași fără îngrijire părintească în urma migrației arată că plecarea părinților în străinătate are mai multe efecte negative asupra copiilor. Indiferent de vîrsta copilului, el trăiește cu greu lipsa unuia sau a ambilor părinți, se simte singur, neajutorat, dezorientat.

Cred că fiecare din noi are rude sau prieteni migranți, cunoaște oameni care și-au lăsat copiii în îngrijirea altora și muncesc la negru departe de casă pentru a le asigura un viitor fericit. De cele mai dese ori însă, drumul spre viitorul mult rîvnit este presărat de suferințele acestor copii, de nefericirea cauzată de lipsa părinților în cele mai importante momente ale vieții lor și de greutățile cărora trebuie să le facă față în lipsa adulților. Micuții din satul Condrița nu fac nici ei o excepție. Mai puțin de un an în urmă, aceștia erau lipsiți și de posibilitatea să meargă la grădiniță, deoarece administrația publică locală nu dispunea de resurse financiare pentru a o construi. Însă datorită proiectului „Educație pentru Toți", norii de pe cerul picilor din sînul Codrilor încep să se împrăștie.

Punct și de la zero pentru copiii din Condrița

Indiferent de e soare sau ploaie, vînt sau ninsoare, 13 copii de vîrstă preșcolară din satul Condrița frecventează, 5 zile pe săptămînă, Centrul comunitar de educație timpurie.

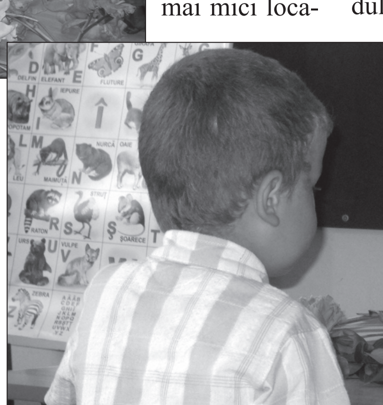

Mamă, tată, te vreau acasă…

Aici micuții, sub îndrumarea educatoarei Alexandra Dașchevici, desenează, dansează, învață a număra, citi și scrie și, desigur, se joacă. „Copiii sînt atît de bucuroși și dornici să meargă la centru încît vor să vină aici și sîmbăta și duminica, în zilele de odihnă", mărturisește educatoarea. Asta și datorită faptului că 9 din cei 13 copii de la Centru cresc oameni mari sub îngrijirea rudelor, a cunoștințelor sau a vecinilor, în timp ce unul sau ambii părinți le sînt plecați la muncă peste hotare. Centrul și-a deschis ușile în septembrie 2009, în incinta gimnaziului din localitate, în cadrul proiectului „Educație pentru toți – inițiativă de acțiune rapidă". Pînă atunci, timp de 40 de ani, în sat nu a existat grădiniță. „Copii care veneau la școală în clasa întîi erau foarte inhibați, speriați, păreau neputincioși", spune Anatol Maxim, directorul gimnaziului. „Din momentul creării centrului însă situația s-a schimbat. Copiii sînt mai dezghețați, mai vorbăreți, mai gălăgioși, fiecare își spune numele, în sfîrșit, deja pregătiți pentru școală", mai precizează acesta. Mama unui băiețel de 6 ani povestește, cu lacrimi în ochi, că Centrul i-a schimbat copilul, l-a făcut mai deschis, mai îndrăzneț, mai sigur pe forțele proprii, mai vioi. Ca și alți părinți, ea este foarte recunoscătoare educatoarei, care îi crește feciorul Om Mare, dar și primarului, responsabililor din cadrul Ministerului Educației și organizației internaționale care a sponsorizat proiectul. Spațiul Centrului a fost renovat de autoritatea publică locală și dotat cu mobilier, materiale didactice, cărți și jucării de către Ministerul Educației. La mai puțin de un an de la deschidere, micuții din grupul doamnei Alexandra deja demonstrează primele rezultate.

Leonid Bujor, întîmpinat de copii cu… bujori

În ajunul Zilei Internaționale a Copilului, ministrul Educației, Leonid Bujor, a decis să le facă o vizită, pentru a se bucura, împreună cu micuții, dar și cu părinții și reprezentanții administrației publice locale, de primele realizări ale Centrului comunitar, pe care picii îl numesc, cu entuziasm, grădiniță. Leonid Bujor a remarcat că deschiderea Centrului pentru educație timpurie în una din cele mai mici localități din componența municipiului Chișinău demonstrează, încă o dată, și copiilor și părinților, că atitudinea actualei guvernări și a Ministerului Educației este una egală pentru absolut toți copiii din țară. „Aceasta indiferent de localitatea în care s-au născut, de faptul dacă frecventează grădinița sau școala, indiferent de numărul copiilor dintr-o instituție sau alta", a asigurat ministrul.

Mi-e ciudă…

Desenele copiilor prind viață

Cu prilejul sărbătorii, Centrul Multimedia ARTIStudio a prezentat proiecția a șase filme cu desene animate, realizate de copii cu părinți plecați peste hotare. La acestea au muncit și copii cu nevoi speciale, iar unul dintre filmulețe a fost proiectat cu implicarea copiilor de 5 ani.

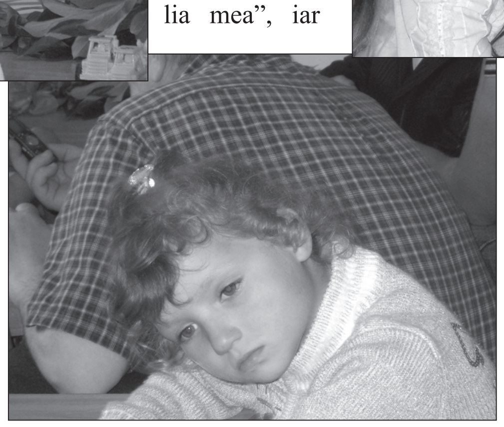
„Pui golași, cum stați în cuiburi fără plăpumioare?
Ne-nvelim cu ale mamei calde aripioare.
Dar cînd mama nu-i acasă și ploița cerne?
Ne-nvelim atunci cu frunza ramurii materne.
Dacă n-o să vină mama și-o să cadă frunza?
Cum nu o să vină mama, cum să cadă frunza?"

Acesta a fost mesajul transmis de micii actori adulților, mesaj ce nu necesită explicații adăugătoare. Micuții, dar și rudele acestora, priveau entuziasmați cum capătă viață rodul propriilor creații de pe hîrtie. Chiar și invitații prezenți la eveniment au rămas emoționați pînă la lacrimi de istorioarele proiectate pe micul ecran, istorioare care demonstrează încă o dată, un adevăr dureros: copilăria petrecută departe de părinți, oricît ar fi de îndestulată, nu este nici pe departe una fericită.

Larisa Glinca, directorul Asociației ARTIStudio, a menționat că filmele au fost realizate în perioada 2008-2009, iar acum sînt doar proiectate. Potrivit sursei, acestea au participat la mai multe festivaluri internaționale, iar două dintre ele s-au ales cu premii și mențiuni.

Creioane, dulciuri, portocale și… urări

În final, Leonid Bujor le-a înmînat micilor pictori dulciuri, portocale și, cel mai important, creioane, ca să-și dezvolte în continuare talentul. În cadrul acțiunii, cei 13 copii au mai participat la un atelier de desen, intitulat „Familia mea", iar părinții, buneii și profesorii au primit din partea ministerului cîte o carte „Copilul meu e singur acasă". Cu cărți s-au ales și fetele și băieții cu părinți plecați în străinătate. Ministrul a adus sincere mulțumiri partenerilor internaționali, colegilor din cadrul proiectului, primarului localității, Vasile Zăgăreanu, și colegiului pedagogic în frunte cu directorul gimnaziului. „Avem misiunea de a crea condiții benefice pentru fiecare copil. În același timp, este necesar de a perfecționa legislația în vigoare și acest lucru deja se face, pentru ca fiecăruia dintre părinții care pleacă peste hotare și își lasă copiii acasă să îi revină o responsabilitate mai mare în procesul de educare a acestora", a punctat oficialul. „Avînd în vedere situația demografică a țării noastre, plecarea masivă a tinerilor, scăderea numărului de familii tinere care se formează în țara noastră, este important să manifestăm o atenție deosebită față de copii, față de generația în creștere, ca să nu se adeverească statisticile potrivit cărora către anul 2050 numărul pensionarilor va depăși numărul persoanelor încadrate în cîmpul muncii", a concluzionat el. La plecare ministrul le-a urat copiilor să crească mari, să aibă norocul ca părinții plecați peste hotare să se întoarcă cît mai degrabă acasă și să-și găsească aici un loc de muncă.

Mi-e trist…

Părinții mei sînt departe de mine

Mi-e dor…

„Educație pentru toți" copiii de vîrstă preșcolară

Proiectul „Educație pentru Toți" este realizat, începînd cu anul 2006, prin intermediul Ministerului Educației, în baza unui grant de 8,8 mii $, oferit de Fondul Fiduciar Catalitic în cadrul Inițiativei globale de acțiune rapidă în educația pentru toți. Obiectivul acțiunii este de a spori accesul copiilor la învățămîntul preșcolar de calitate. Grantul a fost acordat în două tranșe egale. Potrivit managerului proiectului, Lia Sclifos, de fiecare dată s-au evaluat peste o sută de instituții sau comunități din țară și s-a investit acolo unde a fost posibil de creat noi locuri, astfel încît copiii să poată avea acces la educație acolo unde nu există grădiniță, precum este și cazul satului respectiv. La moment, în peste 250 de localități din țară nu există instituții preșcolare. „Pornind de aici, un aspect important al proiectului a fost și rămîne să se deschidă centre comunitare similare celui din Condrița. Copiii care sînt lăsați în grija altora decît a părinților se maturizează înainte de timp și practic sunt lipsiți de copilărie. Deschiderea acestor centre le permite să revină la copilărie și la grijile acestei vîrste, abandonînd grijile celor maturi. Deocamdată, Republica Moldova nu poate să-și permită să construiască grădinițe în fiecare localitate, de aceea administrația publică locală găsește un spațiu, îl renovează, iar proiectul îl dotează cu echipamentul necesar", a precizat sursa. În ultimii doi ani au fost deschise peste 40 de centre de acest fel. Dintre acestea, deja 12 s-au transformat în grădinițe. „Părinții au prins curaj, au investit și ei, au renovat alte spații pe care

ulterior le-au transformat în grădinițe", a completat Lia Sclifos. Diferența dintre centru și grădiniță este că primul oferă servicii educaționale reduse. Copiii se află aici pînă la prînz și nu pot să stea mai mult, deoarece nu există spații amenajate pentru somn, ceea ce este o precondiție în RM.

Ne unim eforturile… spre binele copiilor

Un alt aspect al proiectului a fost crearea echipelor comunitare din care fac parte asistenții sociali, primarii, educatorii și părinții care să pună accent pe accesul la educarea timpurie a copiilor din familii social-vulnerabile și din cele care refuză să ducă copiii la grădiniță din diferite motive. Astfel, misiunea lor era să convingă părinții că copiii lor trebuie să frecventeze o instituție educațională ca să crească Oameni Mari. Lia Sclifos consideră că aceste echipe au reușit să facă schimbări spectaculoase la nivel de comunitate. „Avem lideri comunitari, educatori motivați, spații renovate în care copiii vor să vină și nu vor să plece, avem primari interesați să se implice și în alte proiecte", a exemplificat aceasta.

În cadrul aceluiași proiect, au fost renovate 69 de instituții preșcolare. În plus, 510 instituții au fost dotate cu tot ce este necesar pentru a funcționa, începînd de la mobilier și terminînd cu materiale didactice și cărți pentru copii. Concomitent, au fost formați peste 7000 de educatori, toți directorii de grădinițe și centre comunitare și inspectorii de la direcțiile de învățămînt.

Lilia STRÎMBANU

Cerințe mai dure pentru agențiile Work and Travel

Agențiile care recrutează studenți din Republica Moldova pentru a pleca la muncă sau la odihnă în Statele Unite ale Americii, prin intermediul Programului „Work&Travel în USA", vor fi responsabile direct de asigurarea protecției și securității tinerilor. O declarație în acest sens a făcut prim-ministrul Vlad Filat, într-o ședință de lucru la Guvern. Oficialii s-au întrunit, miercuri, 2 iunie, într-o ședință de urgență, după ce Ministerul de Externe a confirmat că un student moldovean a murit în Statele Unite. El era plecat peste ocean prin programul work and travel. Studentul de la ASEM plecase, acum o săptămînă, să lucreze ca bucătar la un restaurant din Texas. Luni, Sergiu a fost la o petrecere cu prietenii. Acolo a sărit în piscină, dar s-a lovit mortal la cap. Potrivit autorităților, numai în primele cinci luni ale anului curent au fost deschise 13 dosare penale pentru anchetarea activității unor agenții work and travel pentru studenți. Ministrul Afacerilor Interne, Victor Catan, a precizat că dintre cei trei mii de studenți plecați anul trecut, 80 nu s-au mai întors în țară. Pentru a le satisface doleanțele, în acest an Ministerul Educației le-a permis să susțină examenele cu 10-15 zile mai devreme și să revină în universități cu 2 săptămîni mai tîrziu, pe 15 septembrie. În Republica Moldova sînt licentiate 23 astfel de companii. Potrivit ministrului de Interne, multe dintre ele se ocupă cu organizarea migrației ilegale. Altele nu-și respectă angajamentele din contracte. Ajunși la destinație, studenții se pomenesc cu alte locuri de muncă sau în general fără ele, cu salarii mai mici decît cele promise. De multe ori, companiile percep taxe prin scheme frauduloase, obligă tinerii să cumpere bilete avia la prețuri exagerate.

„Programul Work&Travel este unul benefic, dar trebuie să soluționăm problemele pe interior"

„Programul Work&Travel este unul benefic și foarte util pentru studenții din Republica Moldova și trebuie să fim recunoscători Guvernului SUA că ne oferă o asemenea oportunitate. Totuși este clar că noi avem probleme pe interior în gestionarea și reglementarea eficientă a acestui domeniu, iar studenții care pleacă la muncă în SUA sînt slab informați", a declarat premierul Vlad Filat.

Șeful cabinetului de miniștri a menționat că personal a discutat cu mai mulți studenți care au mers în SUA prin intermediul acestui program și cunoaște problemele cu care aceștia se confruntă.

Responsabilitatea trebuie să revină companiilor

„Condițiile de licențiere a acestor companii trebuie să fie revăzute astfel încît responsabilitatea să revină companiilor. Din cîte înțeleg, nu o fac gratis, nu fac o acțiune de voluntariat sau filatropică. Or, să nu se întîmple să constatăm că este un business cu oamenii", a adăugat Filat.

Premierul a cerut Ministerului Educației, Ministerului Muncii și Ministerului de Externe să instituie în regim de urgență un grup de lucru și în cel mai scurt timp să prezinte modificările la cadrul normativ în vigoare, care să reglementeze eficient acest domeniu, precum și posibilitățile de informare în detaliu a studenților despre toate aspectele legate de acest Program.

În vara curentă, în cadrul programului Work&Travel, vor munci circa 4 mii de studenți. Potrivit datelor oficiale, circa 10 la sută dintre studenții plecați prin intermediul acestui program nu revin în Moldova și rămîn ilegal în SUA.

S. C.

Procuratura Generală

O nouă rundă de consultări moldo-norvegiene

Procurorul General, dl Valeriu Zubco, a avut astăzi o rundă de consultări cu delegația Misiunii Norvegiene de Experți pentru Promovarea Supremației Legii în Moldova (NORLAM), alcătuită din:

Dl Willy Giil – Șeful Misiunii NORLAM

Dl Bjørn Larsen – expert în cadrul Misiunii, procuror

Dl Dag Brathole – expert NORLAM, judecător

Dl Knut Saetnan – expert în cadrul Misiunii, procuror

Dl Denis Arcușa – consultant juridic local, NORLAM

Dl Morten Ruud – secretar permanent al Ministrului Justiției al Norvegiei

Dna Karin M.Bugge – secretar adjunct al Ministrului Justiției al Norvegiei

Dna Heidi Bottolfs – consilier superior în Ministerul Justiției al Norvegiei

La întîlnire, alături de Procurorul General, din partea instituției a participat și dl Anatolie Pîrnău – procuror, șef interimar al secției asistență juridică internațională și integrare europeană.

Agenda discuțiilor a inclus un schimb de vederi asupra stadiului actual al relațiilor bilaterale stabilite între Procuratura Republicii Moldova și Misiunea NORLAM, părțile salutînd nivelul excelent al cooperării și reiterînd interesul de a avansa în identificarea noilor domenii de interacțiune.

Procurorul General, dl Valeriu Zubco, a evidențiat angajamentul crescînd pe care NORLAM îl acordă Procuraturii Republicii Moldova, inclusiv în procesul reformelor care au loc în interiorul instituției, cu accent pe necesitatea asistării Consiliului Superior al Procurorilor. Anume acest organ, în viziunea dlui Valeriu Zubco, care este încă la început de cale, impune o atenție și un sprijin deosebit pentru a-și putea demonstra utilitatea și funcționalitatea în deplină măsură.

Deși în cadrul organelor Procuraturii din Norvegia nu există un organ similar, problemele din activitatea procurorilor din ambele state sînt similare. Din această perspectivă, partea norvegiană a prezentat disponibilitatea de a acorda asistență Consiliului Superior al Procurorilor din Republica Moldova pe baza propriei experiențe acumulate.

Notăm că Misiunea NORLAM activează în baza Memorandumului de Înțelegere bilateral semnat între Guvernele Republicii Moldova și Regatului Norvegian la 3 mai 2007 și este implicat într-un set de proiecte comune cu diferite instituții din republică, printre care și cu Procuratura Generală.

Pentru anul 2010, Procuratura Generală a RM în colaborare cu Misiunea NORLAM a preconizat următoarele obiective:

Organizarea seminarelor:

„Răspunderea penală a persoanei juridice"

Au fost formate grupuri distincte de lucru dintre angajații Procuraturii Generale a Republicii Moldova și experții NORLAM. Scopul: prezentarea comentariilor specialiștilor NORLAM pe marginea răspunderii penale a persoanei juridice și modului în care această răspundere se reglementează în Norvegia; modul de compensare a prejudiciilor ce pot fi eventual cauzate prin aplicarea drepturilor discreționare ale procurorilor, reglementarea subiectului în Moldova și posibile modificări/completări de legislație, pregătirea moderatorilor și instruirea procurorilor.

„Etica și obiectivitatea procurorului"

Conlucrarea cu Grupul de lucru format prin Hotărîrea nr. 2-3d-40/10 din 23 februarie 2010 a CSP pentru elaborarea conceptului noului Cod de etică al procurorului;

– implementarea Proiectului-Pilot „Ședințe de judecată consecutive" – Scopul: a exclude tergiversarea examinării cauzelor penale, prin elaborarea Recomandărilor metodice; înaintarea unor propuneri de ajustare a legislației naționale la standarde europene; crearea de condiții optime pentru acuzatori, judecători, avocați care vor eficientiza acest domeniu de activitate la înfăptuirea justiției și a exclude acest fenomen din practică;

– evaluarea activității procurorilor specializați în investigarea cazurilor de tortură sau maltratare comise de colaboratorii organelor de poliție. Introducerea modificărilor necesare;

– rolul procurorului în cadrul urmăririi penale. Introducerea eventuală a unor modificări menite să asigure un control eficient din partea procurorilor asupra calității urmăririi penale;

– evaluarea practicii de aplicare a drepturilor discreționare ale procurorilor. Introducerea eventualelor modificări necesare.

Printre cele mai semnificative activități desfășurate în comun s-au evidențiat:

– crearea, la 26 octombrie 2007, a unui grup mixt de lucru format din procurori moldoveni și experți NORLAM în vederea elaborării proiectului de cooperare în domeniul prevenirii ilegalităților comise în izolatoarele de detenție preventivă ale poliției și pe perioada arestului preventiv, inclusiv a fenomenului torturii.

Ca rezultat, au fost identificate două direcții principale de cooperare în vederea asigurării respectării drepturilor omului la aplicarea arestului preventiv:

– combaterea încălcărilor dreptului la libertate și securitate garantate prin Convenția Europeană;

– combaterea cazurilor de tortură și maltratare a deținuților;

– contribuția la elaborarea și implementarea în practică a dreptului discreționar al procurorului, prin operarea modificărilor și completărilor la Codul penal și Codul de procedură penală ale Republicii Moldova.

La 8 aprilie 2008 Procuratura Generală și Ministerul Justiției al Republicii Moldova în cooperare cu NORLAM și Institutul de Reforme Penale (IRP) au organizat o conferință internațională cu genericul „Politica penală a Republicii Moldova în tranziție către standardele europene". Scopul organizării acestui eveniment a fost de a evidenția tendințele politicii penale a Republicii Moldova în comparație cu tendințele existente în acest domeniu în alte țări europene, precum și de a discuta posibilele soluții pentru ajustarea sistemului punitiv al Republicii Moldova la standardele europene.

În cooperare cu Ministerul Justiției și IRP s-a organizat conferința pe tema criminologie și ideologia pedepsei. Principalele subiecte abordate în cadrul Conferinței au fost: „Geografia pedepselor", „Ideologia pedepsei", „Preocupările Consiliului Europei în domeniul identificării direcțiilor principale de organizare a luptei contra criminalității", „Interacțiunea dintre legiuitor, instanțele de judecată și societate în practica norvegiană de aplicare a pedepselor penale", „Proces în contradictoriu în conformitate cu Convenția Europeană a Drepturilor Omului și standardele europene", „Pedepsele neprivative de libertate. Munca neremunerată în folosul comunității în Norvegia", „Drepturile deținuților și resocializarea acestora".

Participarea procurorilor la seminare mixte organizate de NORLAM în cadrul Institutului Național de Justiție. Tema generală: Eficiența procesului de judecată. Interacțiunea procurorului, avocatului și judecătorului privind asigurarea examinării eficiente a cauzelor penale.

În cooperare cu Procuratura Generală a RM și Institutul Național al Justiției, au fost organizate o serie de seminare pentru procurori cu genericul „Principiile drepturilor omului și arestul preventiv". S-au organizat 15 seminare atît în Chișinău, cît și în teritoriu. În cadrul acestor seminare experții norvegieni prezintă cerințele Convenției europene în domeniul aplicării arestului preventiv, referindu-se la diferite exemple din practica CEDO. Participanții au posibilitate de a rezolva cîteva spețe și de a discuta diferite aspecte practice ce țin de respectarea drepturilor omului în cadrul aplicării arestului preventiv. Aceste seminare au fost organizate atît în municipiul Chișinău, cît și în teritoriu.

Elaborarea și implementarea demersurilor tipizate la solicitarea de către procuror a aplicării arestului preventiv și prelungirea termenului de arest preventiv, cu evaluarea detaliată a motivelor cu prezentarea argumentelor concrete la solicitarea aplicării acestei măsuri preventive. Aceste demersuri necesită ca procurorii să facă o evaluare detaliată a motivelor cu prezentarea argumentelor concrete la solicitarea aplicării arestului preventiv.

Participarea procurorilor desemnați la 3 mese rotunde organizate de NORLAM, sub egida: „Probațiunea – un element necesar și important al justiției penale". Acest eveniment a fost consacrat implementării Legii cu privire la probațiune care a intrat în vigoare la 13 septembrie 2008.

Desemnarea în cadrul Procuraturii a cîte un procuror responsabil pentru combaterea cazurilor de tortură și maltratare a deținuților aflați în arest preventiv.

Procurorii participă la seminarele cu genericul „Eficiența procesului penal. Interacțiunea judecătorului, procurorului și avocatului privind asigurarea examinării eficiente a cauzelor penale", organizate în cooperare cu Institutul Național al Justiției. Discuțiile în cadrul acestor seminare se dovedesc a fi foarte productive, reprezentanții celor trei profesii juridice avînd ocazia să pună în dezbatere și să analizeze un șir de sfidări cu care se confruntă în practică, precum și să propună soluții pentru eficientizarea procesului de judecată.

4 seminare cu genericul „Etica procurorului", organizate în cooperare cu Institutul Național al Justiției. În calitate de formatori la aceste seminare vor participa atît experții NORLAM, cît și formatorii din Republica Moldova, accentul fiind pus pe diferite aspecte ale eticii profesionale a procurorului.

La finalul întrevederii, Procurorul General, dl Valeriu Zubco, le-a mulțumit oaspeților pentru susținere și propuneri constructive de interacțiune și a dat asigurări că Procuratura RM va fi și în continuare un partener stabil și de încredere.

• La solicitarea cititorilor

Modul de stabilire şi plată a ajutorului de deces

Regulamentul privind modul de stabilire şi plată a ajutorului de deces, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1442 din 19.12.2006, determină condiţiile, modul de acordare şi plată a ajutorului de deces, stabilit de organele teritoriale ale Casei Naţionale de Asigurări Sociale. Ajutorul de deces constituie o prestaţie unică ce se acordă în scopul susţinerii financiare a familiei decedatului sau a persoanei care a suportat cheltuielile ocazionate de deces. Ajutorul de deces nu se acordă în cazul în care persoana a fost declarată decedată prin hotărîrea instanţei de judecată. De dreptul la acordarea ajutorului de deces beneficiază unul dintre membrii familiei persoanei decedate, tutorele sau curatorul acesteia. În cazul în care cheltuielile ocazionate de deces au fost suportate de către o persoană, alta decît una din cele menţionate, ajutorul de deces se stabileşte şi se plăteşte acesteia. Persoanele specificate beneficiază de dreptul la acordarea ajutorului de deces, indiferent de faptul dacă sînt sau nu cetăţeni ai Republicii Moldova, precum şi de faptul dacă au sau nu au domiciliul în Republica Moldova. În cazul în care acordurile (convenţiile) internaţionale la care Republica Moldova este parte stabilesc alte dispoziţii decît cele prevăzute în Regulamentul menţionat, se aplică dispoziţiile acestor acorduri (convenţii).

În categoria de membru de familie se includ:

a) soţul (soţia);

b) părinţii;

c) copiii în vîrstă de pînă la 18 ani (inclusiv cei care au fost născuţi morţi) sau, dacă îşi făceau studiile la secţia cu frecvenţă la zi la o instituţie de învăţămînt – pînă la absolvire, însă pînă la atingerea vîrstei de 23 de ani, precum şi copiii inapţi pentru muncă, indiferent de vîrstă, dacă şi-au pierdut capacitatea de muncă pînă la atingerea vîrstelor menţionate. Ajutorul de deces se acordă în cazul decesului persoanelor cu domiciliul în Republica Moldova:

a) asiguraţilor în sistemul public de asigurări sociale, indiferent de durata stagiului de cotizare realizat, şi şomerilor cu drept la ajutor de şomaj;

b) pensionarilor, beneficiari de pensie stabilită în sistemul public de asigurări sociale;

c) persoanelor care nu au statut de asigurat, dar care au realizat un stagiu de cotizare de cel puţin 3 ani;

d) membrilor familiei care au fost întreţinute de persoanele specificate la lit. a) - c) şi care nu au drept la ajutor în sistemul de asigurări sociale.

Ajutorul de deces se acordă în cazul decesului persoanei neasigurate cu condiţia că nici unul dintre membrii familiei, tutorele sau curatorul acesteia nu are dreptul la ajutor de deces în sistemul public de asigurări sociale pentru persoana decedată. În cazul decesului a două sau mai multe persoane din categoriile menţionate mai sus, ajutorul de deces se acordă pentru fiecare persoană decedată. Dreptul la ajutor de deces se constituie de casa teritorială de asigurări sociale din raza domiciliului persoanei decedate prin decizia de acordare a conducătorului organului respectiv.

Ajutorul de deces se stabileşte în baza cererii depuse urmînd să fie însoţită de următoarele documente:

a) actul de identitate al beneficiarului (în original şi în copie). În cazul lipsei acestuia, identitatea poate fi confirmată printr-un alt act, inclusiv cel de uz temporar, eliberat de organele competente ale statului;

b) adeverinţa de deces eliberată de oficiul stării civile (în original, f-25);

c) certificatul de deces (în copie).

Celelalte persoane în afară de membrii familiei, tutore sau curator, pe lîngă documentele menţionate mai prezintă actele ce confirmă cheltuielile ocazionate de deces. În cazul naşterii unui copil mort, ajutorul de deces se acordă în baza cererii depuse, însoţită de următoarele documente:

a) actul de identitate al beneficiarului (în original şi în copie). În lipsa acestuia, identitatea poate fi confirmată printr-un alt act, inclusiv de uz temporar, eliberat de organele competente ale statului;

b) certificatul ce confirmă naşterea copilului mort, eliberat de instituţia medicală;

c) actele ce confirmă cheltuielile ocazionate de deces.

Ajutorul de deces se acordă în sumă fixă. Cuantumul ajutorului de deces, în cazul persoanelor asigurate, se stabileşte anual prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat. Cuantumul ajutorului de deces în cazul persoanelor neasigurate constituie 600 lei. Cuantumul ajutorului de deces, în cazul decesului beneficiarilor de pensii de invaliditate, stabilite militarilor în termen, conform Legii asigurării cu pensii a militarilor şi a persoanelor din corpul de comandă şi din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, este egal cu suma a două pensii de care a beneficiat persoana decedată, însă nu mai puţin de 600 lei. În cazul în care beneficiarul de pensie de invaliditate, stabilită militarului în termen conform Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, a avut sau nu statut de persoană asigurată, însă a realizat un stagiu de cotizare de cel puţin 3 ani, ajutorul de deces se stabileşte în sumă fixă sau suma a două pensii de care a beneficiat persoana decedată, însă nu mai puţin de 600 lei.

Ajutorul de deces se plăteşte beneficiarilor în numerar, în termen de 3 zile lucrătoare de la data la care a fost înregistrată cererea pentru acordarea ajutorului de deces. Plata ajutorului de deces, în cazul persoanelor asigurate, se efectuează din mijloacele bugetului asigurărilor sociale de stat, iar în cazul persoanelor neasigurate – din mijloacele bugetului de stat. Ajutorul de deces se plăteşte prin intermediul instituţiilor prevăzute în legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul respectiv, care au încheiat contract cu Casa Naţională de Asigurări Sociale. Ajutorul de deces poate fi solicitat pe baza actelor justificative în termen de 12 luni calendaristice de la data eliberării certificatului de deces. Ajutorul de deces stabilit, dar neîncasat la timp, se plăteşte retroactiv pe o perioadă de cel mult 3 ani calendaristici de la data înregistrării cererii pentru acordarea ajutorului de deces. Suma neachitată la timp din vina organului care stabileşte sau plăteşte ajutorul de deces se achită fără nici o limitare în termen. Ajutorul de deces se plăteşte în cuantumul stabilit de legislaţie la data eliberării adeverinţei de deces.

♦ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări răspunde juristul Vitalie MODRÎNGĂ

? *Cum poate fi restabilit în drepturile părinteşti un părinte care a fost decăzut din acestea pentru neexercitarea obligaţiunilor sale?*

Victoria Gliga, r-nul Orhei

Conform art.70 din Codul familiei, părinţii pot fi restabiliţi în drepturile părinteşti dacă au încetat împrejurările care au condus la decăderea lor din aceste drepturi şi dacă restabilirea în drepturile părinteşti este în interesul copilului. Restabilirea în drepturile părinteşti se face pe cale judecătorească, în baza cererii persoanei decăzute din aceste drepturi, cu participarea obligatorie a autorităţii tutelare. Restabilirea în drepturile părinteşti faţă de copilul care a atins vîrsta de 10 ani se admite ţinîndu-se cont de opinia copilului. Dacă copilul a fost adoptat şi adopţia nu a fost desfăcută, hotărîrea privind decăderea din drepturile părinteşti poate fi anulată fără restabilirea drepturilor şi obligaţiilor de părinte.

? *Ce stipulează prevederile legale în vigoare în privinţa relaţiilor dintre stat şi cultele religioase?*

Un grup de enoriaşi, r-nul Criuleni

Conform art.15 din Legea privind cultele religioase şi părţile lor componente, cultele religioase sînt autonome, separate de stat, egale în drepturi în faţa legii şi a autorităţilor publice. Discriminarea unui sau altui cult religios se pedepseşte conform legislaţiei în vigoare. Statul nu intervine în activitatea religioasă a cultelor. Activitatea economico-financiară a cultelor religioase se află sub controlul statului. Asupra părţilor componente ale cultelor religioase, precum şi asupra instituţiilor şi întreprinderilor înfiinţate de ele se extinde legislaţia fiscală. Statul şi instituţiile lui pot întreţine relaţii de cooperare cu orice cult religios şi pot încheia, după caz, acorduri sau convenţii de cooperare cu orice cult religios sau cu părţile componente ale acestuia. Statul recunoaşte importanţa deosebită şi rolul primordial al religiei creştin-ortodoxe şi, respectiv, al Bisericii Ortodoxe din Moldova în viaţa, istoria şi cultura poporului Republicii Moldova. Statul încurajează şi sprijină activitatea socială, morală, culturală şi de caritate a cultelor religioase şi a părţilor lor componente. Eliberarea actelor stării civile ţine de atribuţia statului. Aceste acte trebuie să preceadă binecuvîntarea sau aprobarea religioasă. Orice cerinţă de indicare în actele oficiale a apartenenţei la un cult religios este nelegitimă.

• Curtea Constituţională

Două decenii în serviciul democraţiei

Comisia Europeană pentru Democraţie prin Drept a Consiliului Europei (Comisia de la Veneţia) împlineşte două decenii de activitate. Cu această ocazie, pe 5 iunie 2010, la Veneţia va avea loc o şedinţă festivă cu participarea mai multor oficiali ai Consiliului Europei, ai ţării gazde, ai statelor şi curţilor constituţionale membre ale Comisiei de la Veneţia. Curtea Constituţională a Republicii Moldova, în calitatea sa de membru cu drepturi depline al Comisiei pentru Democraţie prin Drept din 22 iunie 1996, este reprezentată la ceremonia oficială de la Veneţia de către preşedintele acesteia Dumitru Pulbere.

Statutul de membru al Comisiei de la Veneţia permite consultarea Comisiei şi a membrilor ei în anumite probleme abordate în sesizările parvenite la Curtea Constituţională, contribuie la extinderea relaţiilor de colaborare şi schimb de experienţă cu instituţii similare pentru consolidarea democraţiei, apărarea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului şi promovarea valorilor şi principiilor justiţiei constituţionale moderne. Cu suportul financiar şi organizaţional al Comisiei de la Veneţia, Curtea Constituţională a desfăşurat la Chişinău patru conferinţe şi două seminare internaţionale, a editat culegeri de materiale ale acestor foruri. Jurisdicţia Curţii Constituţionale a Republicii Moldova este integrată în baza de date internaţională – CODICES, înfiinţată de Comisia de la Veneţia în anul 1993, rezumate ale celor mai importante hotărîri ale Curţii sînt publicate în „Buletinul european de jurisprudenţă constituţională" editat în limbile engleză şi franceză.

Comisia de la Veneţia a fost creată în 1990 printr-un acord parţial al 18 state ale Consiliului Europei, în prezent avînd 57 de membri cu drepturi depline, inclusiv cîteva state de pe alte continente. Ea este un organ consultativ al Consiliului Europei în domeniul dreptului constituţional. Denumirea sa oficială – Comisia pentru Democraţie prin Drept – dezvăluie scopul acesteia, care constă în promovarea democraţiei pe o bază constituţională şi juridică solidă. Întrucît întrunirile sale au loc la Veneţia, referinţa neoficială la aceasta este „Comisia de la Veneţia".

Citații în judecată

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Termovalt", pentru data de 21 iunie 2010, ora 15.00, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 230) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată la cererea SRL „Visarus și Co".

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Al. Rotari

***

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea reprezentantului SRL „Nalvi-Com", pentru data de 21 iulie 2010, ora 11.00, la ședința de judecată (bdul Stefan cel Mare nr. 73, bir. 218, et. 2) în calitate de pîrît pe cauza civilă intentată de SRL „Multievo".

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Liliana Andriaș

***

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „Panmar-Prim", pentru data de 25 iunie 2010, ora 11.45, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 215) în calitate de pîrît la examinarea cauzei civile a SRL „Drancor" privind încasarea datoriei.

Judecător I. Gancear

***

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului SRL „Avesitos", pentru data de 29 iunie 2010, ora 10.15, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 215) în calitate de pîrît la examinarea cauzei civile a IS „Gările și Stațiile Auto" privind încasarea datoriei.

Judecător I. Gancear

***

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului Î.I „Cușnir Alexandru", pentru data de 12 iulie 2010, ora 9.30, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pîrît la cererea SA „JLC" privind încasarea sumei de 1547 lei 45 bani.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Ion Stepanov

***

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea obligatorie a reprezentantului ÎM „СПО Промгражданстрой" SRL cu sediul în Chișinău, str. A. Russo nr. 1, pentru data de 15 iulie 2010, ora 9.30, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 219) în calitate de pîrît pe cauza civiă intentată la cererea DGACGRM.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Z. Talpalaru

***

Judecătoria Economică de Circumscripție, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului Asociației Moldovenești de Fotbal Feminin, pentru data de 22 iulie 2010, ora 9.30, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 213, et. 2) în calitate de pîrît la cererea Direcției generale pentru administrarea clădirilor Guvernului RM privind încasarea sumei de 7452 lei 65 bani.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Ion Stepanov

***

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Leca Sergiu Ion, pentru data de 15 iunie 2010, ora 15.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 43) în calitate de reclamat în cauza civilă la acțiunea reclamantei Beșete Veronica privind recunoașterea dreptului de proprietate.

Judecător A. Andronic

***

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Cucereavîi Vasile, pentru data de 22 iunie 2010, ora 13.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 43) în calitate de reclamat în cauza civilă la acțiunea reclamantei Rotari-Cucereavaia Alexandra privind desfacerea căsătoriei.

Judecător A. Andronic

***

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Caisîn Tatiana, pentru data de 25 iunie 2010, ora 15.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 66) în calitate de reclamat pe dosarul civil la acțiunea BC „Moldova-Agroindbank" SA către Caisîn Romeo, Caisîn Tatiana privind deposedarea și vînzarea forțată a obiectului ipotecat.

Judecător A. Catană

***

Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Burlacu Natalia, pentru data de 19 iulie 2010, ora 11.30, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 501) în calitate de pîrît în pricina civilă nr. 2-956/2010 la cererea BC „Moldova-Agroindbank" SA privind încasarea datoriei.

Judecător Svetlana Balmuș

***

Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Filimon Ion Ion, pentru data de 18 iunie 2010, ora 8.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 15) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Filimon Svetlana privind desfacerea căsătoriei.

Judecător I. Timofei

***

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Lozovan Iurie, pentru data de 17 iunie 2010, ora 14.00, la ședința de judecată (str. Zelinski nr. 13, bir.15) în legătură cu examinarea cauzei civile la acțiunea lui Gubceac Dmitrii privind încasarea datoriei.

Judecător Luiza Gafton

***

Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Șoltoianu Ivan, Șoltoianu Irina, pentru data de 22 iunie 2010, ora 10.00, la ședința de judecată (str. Zelinski nr. 13, bir. 27) în calitate de pîrîți și cet. Scutelnic Liuba, SC „Astrilax" SRL, DPPDC Botanica în calitate de intervenienți accesorii în tegătură cu examinarea cauzei civile la cererea BC „Moldincombank" SA către Șoltoianu Ivan, Șoltoianu Irina privind executarea dreptului la ipotecă.

Judecător Ion Druță

***

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Popov Natalia, a.n. 1990, pentru data de 22 iunie 2010, ora 12.00, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 306.) în calitate de pîrît în procesul civil intentat de Popov Anatolie privind desfacerea căsătoriei.

Judecător Oxana Robu

***

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Eșanu Violeta, Eșanu Ghenadie și Eșanu Cornelia, pentru data de 5 iulie 2010, ora 10.00, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 306.) în calitate de copîrîți în procesul civil intentat de Scurtu Semion, Mulenco Claudia, Scurtu Constantin, Milicenco Veronica ș.a. către Consiliul mun. Chișinău, Primăria com. Cruzești ș.a. privind restituirea averii și admiterea compensației bănești pentru averea confiscată persoanelor supuse represiilor politice.

Judecător Oxana Robu

***

Judecătoria Economică de Circumscripție solicită prezentarea reprezentantului SRL „Lunvel-Nord", pentru data de 7 iulie 2010, ora 15.30, la ședința de judecată (bdul Ștefan cel Mare nr. 73, bir. 220) în calitate de pîrît în procesul civil intentat la cererea SC „Grinvitas" SRL privind încasarea datoriei, a penalității și a dobînzii.

Judecător Aliona Roșca

***

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea reperzentantului Asociației Obștești Moldo-Daneze „Europe United", pentru data de 21 iunie 2010, ora 9.15, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 61) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea cet. Motrescu Constantin către SA „IERA" și „Europe United" privind rambursarea banilor încasați.

Judecător Djeta Chistol

***

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Scvorțov Olga, pentru data de 24 iunie 2010, ora 14.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 37) în calitate de reclamat în cauza civilă la acțiunea lui Cerneatovici Ghenadii către Scvorțov Olga.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător I. Busuioc

***

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Intelcons Prim" cu sediul în or. Sîngera, str. Schinoasa nr. 2, pentru data de 24 iunie 2010, ora 9.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 39) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea lui Zavulan M.

Judecător V. Efros

***

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită cet. Untilă Ghenadie Gheorghe, pentru data de 9 iulie 2010, ora 10.30, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 62) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea cet. Bujacher Frima privind restituirea dublului arvunei.

Judecător G. Bivol

COMUNICAT INFORMATIV

În temeiul art.82 alin.(1) lit.e) din Legea cu privire la Procuratură și Regulamentul privind modul de promovare în serviciu a procurorilor, Consiliul Superior al Procurorilor comunică că, la ședința din 01.06.2010, a fost anunțat concursul pentru suplinirea funcțiilor vacante de: procuror al r-lui Ialoveni (Hotărîrea CSP nr.2-3d-198/10), procuror-șef și procuror adjunct în unele subdiviziuni ale Procuraturii Generale (Hotărîrea CSP nr.2-3d-190/10), procuror pe misiuni speciale (Hotărîrea CSP nr.2-3d-198/10).

Cererile de participare la concurs se depun la secretariatul Consiliului Superior al Procurorilor (mun.Chișinău, str.Mitropolit G. Bănulescu-Bodoni nr.26, tel:228064, 22-14-44) în termen de 60 de zile de la publicarea anunțului.

Secretariatul
Consiliului Superior al Procurorilor
Tel.228064, e-mail: i.virlan@procuratura.md

***

Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Sologub Anastasia, a.n. 28.10.1988, și Sologub Tatiana, a.n. 13.12.1963 (ultimul domiciliu cunoscut: mun. Chișinău, str. I. Vieru nr. 8, apt. 34), pentru data de 22 iunie 2010, ora 9.30, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 309.) în calitate de pîrîți în procesul civil intentat de BC „Moldova-Agroindbank" SA privind deposedarea și vînzarea forțată a obiectului ipotecat.

Judecător Ion Bulhac

***

Judecătoria Telenești, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Druța Andrei, domiciliat în satul Inești, Telenești, pentru data de 28 iunie 2010, ora 10.00, la ședința de judecată (Telenești, str. Ștefan cel Mare nr. 6, bir. 3) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată la cererea cet. Druța Ecaterina privind decăderea din drepturile părintești.

Judecător Steliana Lazari

***

Judecătoria Ungheni solicită prezentarea cet. Robu Andrei, domiciliat în satul Mitoc, Ungheni, pentru data de 18 iunie 2010, ora 11.00, la ședința de judecată (Ungheni, str. Națională nr 21, bir. 5) în calitate de pîrît în cauza civilă înaintată de Robu Lucia privind desfacerea căsătoriei și perceperea pensiei alimentare.

Judecător Vasile Mînăscurtă

***

Judecătoria Hîncești, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Sofianu Ion, pentru data de 21 iunie 2010, ora 10.00, la ședința de judecată (Hîncești, str. Chișinăului nr. 7) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Sofianu Tatiana privind desfacerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător Serghei Balaban

***

Judecătoria Nisporeni solicită prezentarea cet. Manole Pavel Petru, pentru data de 15 iunie 2010, ora 10.00, la ședința de judecată (Nisporeni, str. Ion Vodă nr. 5) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea cet. Manole Maria Gheorghe privind desfacerea căsătoriei.

Președintele judecătoriei Nisporeni Grigore Șișcanu

***

Judecătoria Nisporeni solicită prezentarea cet. David Andrei Ion, pentru data de 30 iunie 2010, ora 9.00, la ședința de judecată (Nisporeni, str. Ion Vodă nr. 5) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea cet. David Rodica Simion privind desfacerea căsătoriei.

Președintele judecătoriei Nisporeni Grigore Șișcanu

***

Judecătoria Nisporeni solicită prezentarea cet. Bouroș Angela Vasile, pentru data de 30 iunie 2010, ora 10.00, la ședința de judecată (Nisporeni, str. Ion Vodă nr. 5) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea lui Bouroș Ion Mihail privind desfacerea căsătoriei.

Președintele judecătoriei Nisporeni Grigore Șișcanu

Aniversări

Gheorghe AMIHALACHIOAIE, preşedintele Baroului Avocaţilor din Republica Moldova

Mult stimate domnule Gheorghe Amihalachioaie,

Un om ales cuprinde expresia a mai multor însuşiri. Însuşirile pe care le întruniţi Dumneavoastră certifică acel model de personalitate imperios necesar unei societăţi cu vădite aspiraţii democratice.

Prin forţa exemplului propriu, prin fapte înălţătoare în sine, fiind conştient că pilonii progresului sînt cunoaşterea şi cercetarea, aţi demonstrat tuturor calea înnobilării omeneşti, determinînd generaţii şi generaţii de discipoli să se afirme ca buni specialişti, ca personalităţi, ca Oameni destoinici ai acestui neam.

În aceste zile, de o semnificaţie aparte pentru dumneavoastră, cînd marcaţi o frumoasă aniversare, vă adresăm un mesaj de felicitare, avînd certitudinea că trăiţi sentimentul unei depline satisfacţii, că aveţi ce pune pe cîntarul realizărilor. Vă dorim multă sănătate, ani mulţi inainte, fericiţi, bucuria speranţelor împlinite şi o viaţă cît mai frumoasă alături de cei dragi.

La mulţi ani!

* * *

Zilele acestea şi-au aniversat ziua de naştere: **Florentina Dragan**, magistru în drept, lector universitar Facultatea de Drept USM; **Diana Cecan**, magistru în drept, lector universitar Facultatea de Drept USM; **Andrei Negru**, doctor în drept, conferenţiar universitar Facultatea de Drept USM; **Dorin Popescu**, magistru în drept, lector universitar Facultatea de Drept USM; **Valentin Barb**a, judecător CSJ; **Diana Ocrain**, procuror Centru; **Lilia Rusnac**, specialist coordonator Procuratura Rezina; **Elena Bogdan**, procuror Soroca; **Victoria Covali**, specialist principal Procuratura Botanica; **Ruslan Dobrioglo**, procuror, adjunct Basarabeasca; Serghei Savca, **procuror Botanica**; Valentin Botezatu, procuror Cimişluia; **Victor Brânză**, procuror Serviciul exercitare a urmăririi penale; **Constantin Popa**, procuror Serviciul conducere a urmăririi penale în organele centrale ale CCCEC; **Roman Rusu**, procuror Botanica; **Sergiu Grabagiu**, procuror, şef Direcţie exercitare a urmăririi penale; **Ion Chistruga**, procuror Donduşeni; **Vladimir Martea,** procuror Călăraşi; **Serghei Vizniuc**, procuror Secţia conducere a activităţii de urmărire penală; **Marian Suduc**, procuror Secţia de conducere a urmăririi penale; **Marcel Bojinov**, procuror Cimişlia; **Vadim Cebotari**, procuror militar în Procuratura militară Bălţi; **Ghenadie Homiţchi**, procuror Ciocana.

Mult stimaţi omagiaţi, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere şi calde urări de sănătate. Apreciem străduinţa, devotamentul, abnegaţia, responsabilitatea cu care vă îndepliniţi obligaţiile astfel încît doar Dreptatea şi Adevărul să triumfe.

Vă dorim să aveţi parte de acum încolo doar de împliniri şi realizări care să vă întregească deplin fericirea.

La mulţi ani!

Cu profund respect, membrii Consiliului de administraţie al Uniunii Juriştilor, Echipa *Dreptul* şi *Revista naţională de drept*

Echipa redacţiei Vă adresează un Apel de unire şi sprijin. Vă sîntem recunoscători că sînteţi abonaţii noştri şi susţineţi ziarul. Noi avem nevoie de acest ajutor şi vom rămîne alături de Dvs.

Apa îmbuteliată conţine mai multe bacterii decît cea de la robinet

O echipă de specialişti britanici a descoperit că apa îmbuteliată la sticlă are mai multe bacterii decît cea de la robinet. În urma studiului respectiv, cercetătorii au concluzionat că 70% dintre brandurile de apă prezente pe piaţa din Marea Britanie au acest deficit.

Un microbiolog şi un doctor, membri ai respectivei echipe, au declarat pentru presă că apa îmbuteliată nu s-a ridicat deloc la gradul de puritate pe care îl pretindea în reclame. Cei doi cercetători au mai adăugat că nu se aşteptau ca apa din magazine să nu conţină nicio bacterie, dar nici la un grad atît de ridicat de microorganisme. Ei au spus că oamenii greşesc atunci cînd se gîndesc că apa pentru care plătesc este mai bună şi mai sănătoasă decît cea pe care o pot bea gratuit.

Specialiştii au mai spus că bacteriile din apa îmbuteliată nu pun viaţa în pericol şi că există o probabilitate destul de redusă ca oamenii să se îmbolnăvească, dar au avertizat femeile însărcinate, copiii, bolnavii cu imunodeficienţe şi bătrînii să nu consume astfel de produse pentru că le-ar putea afecta sănătatea.

Imboldul de a bea apă de la robinet a venit şi de la o serie de nutriţionişti britanici.

Aceştia spun că în Regatul Unit se fac încontinuu demersuri pentru conservarea mediului înconjurător, iar acest lucru are efect şi asupra calităţii apei naturale. Ei i-au sfătuit pe englezi să bea apă de la robinet şi să economisească banii pe care îi dau pe apa îmbuteliată. Nutriţioniştii au mai adăugat că fiecare om ar trebui să bea apă de fiecare dată cînd îi este sete pentru că asta înseamnă că organismul chiar are nevoie de acest element vital.

Fiecare a şasea femeie din Moldova fumează

Medicii dau alarma! Tot mai multe doamne ş domnişoare din Moldova sînt consumatoare de tutun. Potrivit Ministerului

Sănătăţii, în prezent, în ţară fumează peste 60% din populaţie, dintre care 13,5% sînt femei. În plus, dependenţa de tutun la femei este mult mai puternică decît la bărbaţi.

Specialiştii spun că femeile apelează la ţigară în momente încordate şi, respectiv, aceasta este transformată, la nivel psihic, într-un sprijin pentru depăşirea stresului şi a depresiei.

„Femeile sînt de trei ori mai sensibile la bolile cauzate de consumul de tutun. Cercetătorii au demonstrat că nicotina din ţigară duce la dezvoltarea cancerului mamar. În plus, fumatul stimulează şi apariţia infertilităţii. De aceea este foarte important ca reprezentantele sexului frumos să conştientizeze acest pericol pentru sănătatea lor", a spus, într-o conferinţă de presă, Pavel Ursu, şeful Biroului Organizaţiei Mondiale a Sănătăţii în Moldova.

La gravidele fumătoare, de exemplu, consumul de tutun slăbeşte circulaţia sangvină în uter şi placentă, ducînd la insuficienţa oxigenului în sînge.

Reprezentanţi ai Ministerului Sănătăţii sînt de părere că ţara noastră poate să reducă numărul fumătorilor prin conştientizarea publicului cu ajutorul unor campanii de informare, dar şi prin aplicarea unei legislaţii mai dure.

Anual, din cauza fumatului în lume mor circa 4 milioane de persoane, dintre care 1,5 milioane sînt femei.

Pe 31 mai este marcată Ziua Mondială fără Tutun. În acest an, în Moldova manifestaţia s-a axat pe efectele nocive ale fumatului pentru femei şi fete.

FONDATORI:
Universitatea de Stat din Moldova, Uniunea Juriştilor din Moldova
Redactor-şef: Gheorghe AVORNIC

Reporteri: Irina BUREA, Stelina CIOBANU, Lilia STRÎMBANU, Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Gheorghe CHIRIŢĂ
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacţiei:
MD 2009, Chişinău, str. A. Mateevici, 60, bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din str. Bănulescu-Bodoni. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641. BC Banca Socială. BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor publicate nu reflectă neapărat opinia redacţiei. Redacţia nu corespondează cu cititorii, materialele autorilor nu se recenzează şi nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia "Prag-3".
Indice – 21596
Tiraj 4600
Com. 995